

Motion (MP) - Höj beredskapen inför skyfall - utarbete en handlingsplan!

Förslag till beslut

Tekniska nämnden föreslås besluta

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att besvara motionen i enlighet med tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Miljöpartiet har i sin motion *Höj beredskapen inför skyfall, utarbete en handlingsplan*, beskrivit att det behövs åtgärder för att motverka konsekvenserna vid skyfall. I motionen beskrivs goda exempel på förebyggande skyfallsarbete för att förhindra stora konsekvenser för samhället. Miljöpartiet vill att kommunfullmäktige ska ge tekniska nämnden, byggnadsnämnden, kommunstyrelsen samt Lunds Rådhus AB i uppdrag att arbeta med skyfallsfrågan enligt förslag. Tekniska förvaltningen är positiv till att fortsatt arbeta med åtgärdsplaner för befintlig bebyggelse, men det är en ny resurskrävande uppgift som på sikt kan kräva att resurser tillförs inom såväl tekniska förvaltningen som andra organisationer. I samband med detta arbete bör skyddsnivån omvärderas för samhällskritiska verksamheter. I övrigt bör kommunen arbeta enligt av kommunfullmäktige beslutad över-
svämningsplan, 2018-03-22, där skyddsnivån för ny- och befintlig bebyggelse beslutats. Att minska andelen hårdgjorda ytor är svårt då det är motstående intressen som vägs mot varandra. Tekniska förvaltningen behöver fortsatt arbeta med att värdera möjligheten att ersätta hårdgjorda ytor med genomsläppliga ytor, fördröjning m m.

Underlag för beslutet

- Tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse, 2021-12-06
- Motion från Karin Svensson Smith (MP) "Höj beredskapen inför skyfall - utarbete en handlingsplan!" 2021-09-02

2021-12-06

Diarienummer

TN 2021/0704

Ärendet

Miljöpartiet har inkommit med en motion om att höja beredskapen inför skyfall. Ett flertal händelser har inträffat som visar på samhällens sårbarhet och behov av åtgärder och beredskapshöjande insatser inför större skyfall. Lunds kommun har fem vattenplaner, varav översvämningsplanen som antogs 2018-03-22 är en. I denna beslutades att senast år 2019 ska åtgärdsplaner ha tagits fram för hur kommunen ska säkra samhällsviktiga funktioner och människors liv vid skyfall, men detta har ännu inte genomförts. Miljöpartiet yrkar att kommunfullmäktige ska fatta beslut kring ett antal punkter avseende ansvar för nämnderna inom frågan.

Miljöpartiets yrkande

-att ge tekniska nämnden i uppdrag att med gällande vattenplaner som grund skyndsamt utarbeta en åtgärdsplan så att kommunen ska vara bättre rustat för skyfall.

-att ge byggnadsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att i beslut rörande såväl nya som befintliga bostads- och verksamhetsområden utgå från en dagvattenhantering kapabel att hantera den nederbörd SMHI prognostiserar för ett hundraårsregn med klimatfaktor. För särskilt samhällskritiska samhällsfunktioner bör planeringen utgå från ett tusenårsregn.

-att ge kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra en beredskapsövning där Lunds kommunala organisation och invånare ges möjlighet att förbereda sig för ett skyfall.

-att ge Lunds Rådhus AB i uppdrag att genom ägardirektiv uppdrar åt LKF att vidta åtgärder för att minska översvämningsrisk vid skyfall.

-att ge byggnadsnämnden i uppdrag att i beslut om detaljplaner minska kommunens totala andel hårdgjorda yta.

-att ge tekniska nämnden i uppdrag att stegvis minskar kommunens totala andel hårdgjord yta.

Föredragning

Flertalet av motionens förslag hanteras i kommunens dagvattenplan respektive översvämningsplan. Det finns otydligheter i planerna till exempel gällande vattenfrågans prioritering bland alla andra viktiga målsättningar i kommunens tätorter samt vad det får kosta.

Kommunen behöver arbeta långsiktigt med frågorna och ta fram tydligare handlingsplaner kopplat till målbilden i dag- respektive översvämningsplanerna.

Miljöpartiets yrkande besvaras nedan av tekniska förvaltningen.

1. att ge tekniska nämnden i uppdrag att med gällande vattenplaner som grund skyndsamt utarbeta en åtgärdsplan så att kommunen ska vara bättre rustat för skyfall.

2021-12-06

Diarienummer

TN 2021/0704

Uppbyggnad av en organisation för att möta den ökade efterfrågan på kompetens för vattensamordning är påbörjad. Rekryteringen av skyfallsstrateg finansieras inom ramen för tekniska nämnden 2022.

När en ny tjänst är på plats kan arbetet med åtgärdsplanerna intensifieras. Arbetet är dock beroende av övriga förvaltningars resurser samt en avvägning av såväl övriga intressen, kostnader samt resurser för att hantera frågan.

I enlighet med beslutad översvämningsplan utreds och hanteras skyfallsfrågor i pågående planärenden och vid behov i bygglov av stadsbyggnadskontoret. Utgångspunkten i arbetet är ett skyfall motsvarande 100-årsregn med klimatfaktor. Behovet av åtgärdsplaner finns främst i befintlig bebyggelse samt för att möta kommande förtätningar. Detta arbete pågår i Veberöd för både befintlig och kommande bostadsbebyggelse.

2. att ge byggnadsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att i beslut rörande såväl nya som befintliga bostads- och verksamhetsområden utgå från en dagvattenhantering kapabel att hantera den nederbörd SMHI prognostiserar för ett hundraårsregn med klimatfaktor. För särskilt samhällskritiska samhällsfunktioner bör planeringen utgå från ett tusenårsregn.

Dessa frågor hanteras i översvämningsplanen, beslutad av kommunfullmäktige, men inte med den höga skyddsnivå som föreslås i motionen. Enligt översvämningsplanen ska *befintlig bebyggelse* skyddas till så hög nivå som anses rimligt i förhållande till konsekvenser och kostnader. Målet är att minst säkra bebyggelsen mot ett femtioårsregn med klimatfaktor.

Avseende *ny bebyggelse* så ska den säkras mot ett hundraårsregn med klimatfaktor, om det inte är möjligt vid förtätning kan undantag göras. Stadsbyggnadskontoret arbetar idag i enlighet med detta ställningstagande. Skyfallsproblematiken utreds och hanteras i pågående planärenden och vid behov i bygglovskedet.

När arbetet intensifieras med skyfallsplaner och åtgärder i befintlig bebyggelse kommer de strategiska nivåerna i översvämningsplanen att följas. Tekniska förvaltningen kan inte se att det i dagsläget är rimligt att höja skyddsnivån ytterligare.

Tekniska förvaltningen anser att Miljöpartiets förslag om att särskilt samhällskritiska samhällsfunktioner bör planeras utifrån ett tusenårsregn, är viktigt att belysa vid framtagandet av åtgärdsplanerna. Enligt översvämningsplanen ska samhällsviktiga funktioner klara ett hundraårsregn med klimatfaktor. Rimlig skyddsnivå får utvärderas framöver genom konsekvensanalyser. Olika skyddsnivåer kan vara lämpliga utifrån prioriteringar av samhällsviktiga objekt samt om det

2021-12-06

Diarienummer

TN 2021/0704

är nybyggnation eller befintlig bebyggelse. Det kan vara svårt att i vissa fall utföra rimliga skyddsåtgärder, för att minska konsekvenserna behöver då beredskap finnas för att säkerställa funktioner i händelse av skyfall.

Alla samhällsaktörer är inte öppna med geografisk placering eller prioritering av sina samhällsviktiga objekt. Det kommer att försvåra arbetet med en komplett analys.

3. att ge kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra en beredskapsövning där Lunds kommunala organisation och invånare ges möjlighet att förbereda sig för ett skyfall.

Den kommunala organisationen behöver beredskapsträna regelbundet för att kunna vara effektivt då en kris inträffar. Att beredskapsträna en skyfallssituation kan vara en lämpligt åtgärd.

Allmänheten har ofta relativt dålig beredskapskunskap för extremhändelser, för att förbättra detta kan kommunen arbeta med proaktiv information till Lunds invånare.

4. att ge Lunds Rådhus AB i uppdrag att genom ägardirektiv uppdrar åt LKF att vidta åtgärder för att minska översvämningsrisk vid skyfall.

Det är önskvärt att Lunds vattenplaner beslutas av samtliga kommunala bolag som är berörda av skyfallsfrågan samt att de tar fram handlingsplaner i samverkan med kommunen.

5. att ge byggnadsnämnden i uppdrag att i beslut om detaljplaner minska kommunens totala andel hårdgjorda yta.

Lämnas obesvarad av tekniska förvaltningen.

6. att ge tekniska nämnden i uppdrag att stegvis minska kommunens totala andel hårdgjord yta.

Att minska andelen hårdgjord yta i kommunen är en orimlighet då kommunen fortsatt exploaterar och hårdgör tex för vägar, parkeringsplatser och byggnader. Däremot bör det värderas i samband med exploatering eller ombyggnader om det går att undvika hårdgjorda ytor, använda infiltrerbart material eller fördröjande åtgärder av dagvattnet och skyfallsvattnet. Detta synsätt hanteras i kommunens dagvattenplan, beslutad av kommunfullmäktige 2018-03-22. Arbetssättet för att möta strategierna i vattenplanerna behöver fortsatt utvecklas genom till exempel kunskap om fungerande lösningar. Då det ofta är motstående intressen som styr om åtgärder blir utförda är det viktigt att det finns en tydlighet kring prioritering.

2021-12-06

Diarienummer

TN 2021/0704

Beredning

Ärendet har beretts av tekniska förvaltningen.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Att intensifiera arbetet med översvämningsfrågan kräver att ytterligare drift- och investeringsmedel tillförs tekniska nämnden. Ett nytt och utökat angreppssätt innebär sannolikt att påverkade organisationer också behöver öka resurserna till dessa frågor, både i planerings- och utredningsfas samt i konkreta åtgärder.

Mikael Fritzon
Teknisk direktör

Karl-Oscar Seth
Stadsträdgårdsmästare

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
kommunstyrelsen/kommunfullmäktige

För kännedom:
Akten